

Problema săptămânii 27.

Arătați că există o mulțime infinită de numere naturale cu proprietatea că nicio submulțime finită a ei nu are suma elementelor pătrat perfect.

Concursul revistei KöMaL, ianuarie 2013, pb. B. 4506., propusă de *P. Kutas*

Soluția 1:

Ideea: Dacă am ales numerele naturale $0 < x_1 < x_2 < \dots < x_n$ astfel încât suma elementelor oricărei submulțimi a mulțimii $\{x_1, x_2, \dots, x_n\}$ să nu fie pătrat perfect, îl alegem pe x_{n+1} „mult mai mare decât numerele deja alese”.

De exemplu, putem porni cu $x_1 = 2$ (sau orice număr care nu este pătrat perfect), apoi definim $x_{n+1} = (x_1 + x_2 + \dots + x_n)^2 + 1, \forall n \geq 1$.

Orice submulțime finită a mulțimii (infinite) $M = \{x_1, x_2, \dots\}$ are proprietatea dorită:

Dacă x_n cu $n > 1$ este cel mai mare element al unei submulțimi finite oarecare, atunci suma elementelor submulțimii este cel puțin $x_n = (x_1 + x_2 + \dots + x_{n-1})^2 + 1$ și cel mult $x_1 + x_2 + \dots + x_{n-1} + x_n = (x_1 + x_2 + \dots + x_{n-1})^2 + (x_1 + x_2 + \dots + x_{n-1}) + 1 < (x_1 + x_2 + \dots + x_{n-1} + 1)^2$, deci este cuprinsă între două pătrate perfecte consecutive, prin urmare nu poate fi pătrat perfect.

Soluția 2:

Ideea: Alegem elementele mulțimii de o anumită formă, astfel încât forma acestora să nu permită niciunei submulțimi finite să aibă suma elementelor pătrat perfect. Alegem elementele ca puteri impare distințe ale lui 2 (sau ale oricărui alt număr prim). Putem, de pildă, alege $M = \{2^1, 2^3, 2^5, \dots\}$ (sau orice submulțime infinită a acesteia).

Dacă $S = \{2^{2a_1+1}, 2^{2a_2+1}, \dots, 2^{2a_n+1}\}$ este o submulțime finită a lui M , cu $a_1 < a_2 < \dots < a_n$, atunci suma elementelor lui S este divizibilă cu 2^{2a_1+1} dar nu și cu 2^{2a_1+2} , deci nu este pătrat perfect.

VARIANTĂ: (Radu Popescu)

Putem alege mulțimea $M = \{3 \cdot 10^{2k} \mid k \in \mathbb{N}\}$. Suma numerelor din orice submulțime finită a lui M va fi un număr de forma $10^{2j} \cdot s$, unde s este un număr care are ultima cifră 3. Prin urmare nici s , nici $10^{2j} \cdot s$ nu este pătrat perfect.